

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

GEREFORMEERDE GEMEENTE
GOUDSWAARD

04 Dweilen met
de kraan open

08 Kerkelijk
Jaarboek 2023

20 Lijdelijke en dadelijke
gehoorzaamheid van Christus

Het twisten van de Geest

ds. J.B. Huisman, Lunteren

Het is vooral met Pinksteren dat het werk van de Heilige Geest veel aandacht krijgt. De Heilige Geest wordt echter al op de eerste bladzijde van de Bijbel genoemd: ‘... en de Geest Gods zweefde over de wateren’. Ook in Genesis 6 vers 3 lezen wij van het werk van de Heilige Geest!

► **Toen zeide de HEERE: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mens, dewijl hij ook vlees is; doch zijn dagen zullen zijn honderd en twintig jaar.**

Genesis 6:3

Genesis 6 verplaatst ons naar de dagen van Noach. Hoe waren die dagen, hoe leefden de mensen? Dat blijkt uit vers 5: ‘De boosheid des mensen was menigvuldig op de aarde en al het gedichtsel der gedachten zijns harten was te allen dage alleenlijk boos’, samengevat in die enkele woorden van vers 3: ‘dewijl hij (de mens) ook vlees (verdorven) is’. Is dat

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE GOUDSWAARD

In 1913 ontstaat er in Goudswaard een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Nieuw-Beijerland. De leiding ervan berust bij ouderling P. Schelling. De kerkdiensten worden op de zolder van de boerderij van R. Schelling aan de Molendijk gehouden. In 1928 verrijst er aan de overkant van de weg een nieuw kerkgebouw: Eben-Haëzer. Bij de ingebruikneming ervan, op 13 december, spreekt ds. A. van Dijke over 2 Kronieken 6:17: ‘Nu dan, o HEERE, God Israëls, laat Uw woord waar worden, hetwelk Gij gesproken hebt tot Uw knecht, tot David’. Op 13 juli 1937 vindt de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. Zowel in 1944 als in 1953 komt het kerkgebouw in het water te staan. In 1967 wordt het kerkgebouw verlengd en in 1996 wordt het interieur grotendeels vernieuwd. Het aantal zitplaatsen bedraagt momenteel 220. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in ‘Kerkje aan de dijk’.

De gemeente telt 122 belijdende leden en 81 doopliden.

nu van het pronkjuweel van Gods schepping overgebleven? De uitleving in de zonde was zo gruwelijk dat het de Heere berouwde dat Hij de mens op de aarde gemaakt had. Het smartte Hem aan Zijn hart (vers 6).

De zondvloed

En dan neemt God het besluit om Zijn maaksel te verdelgen door de zondvloed, maar niet zonder eerst de mensen te waarschuwen. De Heere geeft 120 jaar uitstel, en al die tijd twist Zijn Geest met de zondige mensen. Twisten betekent dat twee partijen tegenover elkaar staan, met elkaar strijden. ‘De Heilige Geest strijdt met de zondaren door de overtuiging en bestraffing van het geweten met het doel hen van de zonde tot God te bekeren’ (Matthew Henry). De Geest twist met de zondaren door middel van Noach, die als prediker der gerechtigheid onder hen optrad, tegelijk ook door middel van de bouw van de ark. Elke hamerslag was een roepstem tot bekering, een waarschuwingssignaal: de vloed komt!

Dat was het twisten van de Geest! Hij verklaart Gods rechtvaardigheid, maar toont ons ook Gods ontferming en genade! Tot het opstandige, van God afgefallen ‘vlees’, dat altijd weer twist tegen God, klinkt het Evangelie van Gods genade: Bekeert u, waarom zult gij sterven; wend u naar de ark toe voordat het te laat is. Ik zoek uw ondergang niet.

De boodschap van Gods recht en Gods genade klonk helder! Zo duidelijk dat niemand in Noachs dagen kon zeggen: ik heb het twisten van de Geest niet gezien en gemerkt. Maar na 120 jaar komt een einde aan het twisten van de Geest, aan Gods lankmoedigheid, toen de Heere de deur van de ark achter Noach toesloot. Toen was het te laat voor al die mensen die buiten stonden.

Diep gevallen

Wat hebben de woorden van Genesis 6 ook een betekenis voor vandaag! Zijn de dagen van Noach niet teruggekeerd? Ook nu

waarschuwt de Heere ons voordat het oordeel van de eeuwige dood komt! Wij zijn diep gevallen, twisten van nature in vijandschap met de Heere. Wij zijn vlees, waarvan Paulus zegt: 'Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont'. Toch laat de Heere Zijn Geest nog met ons twisten om ons tot bekering te brengen. Elke preek die wij horen, elke roepstem in ons leven, door ziekte, rouw of kruizen, is een twisten van de Geest met ons. Ook de oordelen en rampen die over de aarde gaan, zijn een twisten van de Geest. Wat de bedoeling is? 'Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve'.

Wedersta het twisten van de Geest niet, laat u toch overwinnen.

De Geest twist nog met ons in het lokken, vermanen, beloven en bedreigen, om te bedenken wat tot onze vrede dient, namelijk dat wij door het geloof de toevlucht nemen tot de Ark der behoudenis, dat is Christus! Achter Zijn verzoevend bloed is beschutting tegen het oordeel! Wie zal het winnen in uw leven? Het twisten van de Geest of het twisten van ons vlees? Laat u toch wakker schudden voordat het te laat is.

Verschuil u niet achter uw onmacht, want wij willen tot Hem niet komen! Stel u niet gerust met de gedachte, zoals velen in onze dagen, dat er een derde weg tot de zaligheid is, gegrond op een trouwe kerkgang en

een net leven, wat op zich te prijzen is. Het is in of buiten Christus! 'Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem'.

Val God te voet, smee om het zaligmakende werk van Gods Geest in uw leven! Wedersta het twisten van de Geest niet, laat u toch overwinnen, opdat u, belijdende uw zonde en schuld tot Christus, de Ark der behoudenis, geleid zult worden. De Geest Die twist, is immers ook de Geest Die herschept, de wedergeboorte werkt, het geloof plant, Christus inlijft en in een nieuw Godzalig leven doet wandelen!

De genadetijd

Vergeet niet dat de Geest niet in eeuwigheid met ons twist. De mensen in de tijd van Noach kregen 120 jaar de tijd, tot het moment dat de Heere achter Noach toesloot! Toen was de genadetijd voorbij! Niemand van ons weet de dag en het uur van zijn sterven. Daarom: Zo gij Zijn stem dan heden hoort, gelooft Zijn heilen troostrijk woord; verhardt u niet, maar laat u leiden. Vlied de toekomende toorn!

Of, mag u al aan de kant van Noach staan? Dat is het wonder van Gods genade, wat blijkt uit vers 8: '... maar Noach vond genade in de ogen des HEEREN'. Als eenling tussen zijn tijdgenoten, als eenling in een Goddeloze wereld. In Noach is het Vrouwenzaad bewaard voor de overwinning op het slangenzaad. Noach, als gelovige van de oude dag, heeft de enige troost in Christus reeds gesmaakt, toen hij de ark, als beeld van Christus, binnenging. Noach werd bewaard in het oordeel.

Wat een troost ook voor Gods kinderen nu. 'Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van den toorn (straf van het toekomstige oordeel)'. ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

Zou ik verhalen van... **Samuël en de profeten?**

Hebreeën 11:32

SAMUËL EN DE PROFETEN

Zelfs na ontvangen genade is bij ons de verlatenheid en keren wij ons tot onze eigen wegen. Zullen wij ons echter in waarheid tot God wenden, dan zal dat alleen zijn door de trekking van Zijn genade. Hij is de Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde. Redenen heeft de Heere uit Zichzelf genomen om aan Israël te gedenken. Hij werkt een werk der verlossing van Zijn volk. Zijn oog ziet Hanna, die vrouw op het gebergte van Efraïm, en Hij richt haar weg. Hij hoort haar geklag. De hogepriester ziet haar voor een dronken vrouw aan, maar de Heere veracht de wenende niet. Ook Hanna mag wel zingen:

*Wie mij veracht,
God wou mij niet verachten,
noch oor noch oog van
mijn verdrukking wenden,
maar heeft verhoord,
wanneer ik uit d' ellenden
riep naar omhoog.*

De Heere oefent Zijn volk door diepe drukwegen. Hij drijft ze naar Hem toe. Met smekingen en geweent zullen zij tot Hem komen. Gelukkig volk dat er niet vreemd van is om de ziel voor God uit te storten, om Hem de nood te klagen; Hem, Die alleen het hart doorgrondt, Die alle klacht verstaat, omdat Hij in alles is verzocht geweest, uitgenomen de zonde. O, het kan in woorden niet gezegd worden wat dat in waarheid is, om in de nood tot God te vluchten. Hadden wij er iets meer van in de beoefening van onze ziel. ▶

► God verwekt Israël andermaal een richter. Nu geen Simson, wiens moeder onder de gelofte staat, doch Samuël, die door zijn moeder aan de Heere beloofd is, en die door Gods genade voor Zijn dienst wordt afgezonderd. Als kind reeds is hij in de tempel des Heeren en werkt God de Heilige Geest in hem. Daardoor is hij in waarheid onderscheiden van de goddeloze zonen van Eli. Zie, voor de Heere is niets te wonderlijk. Niemand is te oud om tot God bekeerd te worden; maar ook niemand te jong. Onze vaders hebben meermalen de leidingen Gods met jonge kinderen uitgegeven en aanbevolen. De genade in de jonge Samuël grijpe onze kinderen eens aan! De verleiding is zo groot. Van alle zijden werkt de zonde, trekt de wereld, lonkt satan. Maar de Heere doe ons oog van de wereld afwenden en op Hem slaan. Och, of we in waarheid Hem leerden kennen. Wij zouden onze jonge tijd in Zijn dienst doorgebracht nooit beklagen, want er is geen groter goed dan de Heere te vrezén.

Met een hoorbare stem roept de Heere in Zijn heiligdom Samuël. De jongen hoort, doch verstaat niet. Driemaal denkt hij aan Eli. Maar God heeft gesproken. En de Heere voer voort te verschijnen te Silo, want de Heere openbaart Zich aan Samuël te Silo, door het Woord des Heeren. Die openbaring betrof Samuël allereerst. God spreekt gewis tot elk die voor Hem leeft. Hij roept Zijn volk bij name. Maar deze openbaring heeft ook voor geheel Israël zo grote waarde. Niet in het heiligdom van Zijn woning, maar door het Woord openbaart Zich Jehova. Door de profetie zal Christus, in de bediening van Zijn Geest, als Profeet Zich meer en meer verheerlijken. Mozes heeft van Hem gesproken als de Profeet Die God verwekken zal.

► wordt vervolgd

Dweilen met de kraan open

G.R. van Leeuwen, Opheusden

Staatssecretaris Van Ooijen zit met zijn handen in het haar. In 2015 is de burgerlijke gemeente verantwoordelijk geworden voor de jeugdhulp, in de hoop dat de stijging van het aantal hulpvragen zou worden gestopt. De oplossing werd gezocht in structuren die dicht bij de mensen staan. Het probleem wordt echter alleen maar groter; het is dweilen met de kraan open.

De staatssecretaris heeft ook in de gaten dat het echte probleem niet wordt aangepakt en ook niet met geld is op te lossen. Van Ooijen verwijst naar drie zorgelijke trends die de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) schetst: opvoedingsproblemen, mede door het hoge aantal scheidingen, te snel problematiseren van het gedrag van kinderen en de enorme prestatiedruk, versterkt door sociale media.

Niet ontvankelijk

Hoewel de visie van de CU-staatssecretaris wordt gesteund door tal van wetenschappelijke publicaties, is lang niet iedereen ontvankelijk voor deze boodschap. Over de drie uiterst zorgelijke trends die de WRR signaleert mag eigenlijk niet gepraat worden. De verlangens van het individu mogen niet betoegeld worden! Men verwijt de staatssecretaris dat hij alleen maar bezuinigingen op het oog heeft en er daarom van alles bij slaapt.

Nu zal geld altijd een rol spelen in de politiek, maar iedereen kan weten dat het mentale welbevinden van jongeren de laatste jaren achteruitgaat. Het aantal jongeren met eetstoornissen, angsten, depressies en (game)verslavingen is na de corona-epidemie enorm toegenomen.

We moeten niet denken de jeugdproblematiek op te lossen door de jongeren massaal naar een psycholoog te sturen. Natuurlijk, bij ernstige problematiek is het nodig om hulp in te schakelen. We leven immers in een gebroken samenleving. Maar allereerst moet er worden geïnvesteerd in een goede basisstructuur waarin de opvoeding van de kinderen goed kan gedijen.

Gebrokenheid

De driehoek gezin, school en kerk moet een veilige leer- en leefgemeenschap zijn voor onze kinderen en jongeren. Hoeveel tijd hebben we beschikbaar voor onze kinderen? Wie voeden onze kinderen op? Praten we voldoende met onze kinderen? Beseffen we dat trouwen een werkwoord is en dat er dus aan gewerkt moet worden? Investeren we voldoende in ons huwelijk en in ons gezin? Laat een ieder de vraag voor zichzelf beantwoorden. Wie kan zonder schuld en schaamte zeggen dat dit het geval is?

Er zijn ouders die in staat zijn zichzelf te corrigeren, anderen kunnen dat niet (meer) omdat de kinderen al uit huis zijn of omdat de problematiek te groot geworden is. Daaruit blijkt de gebrokenheid van onze samenleving. Het paradijs is verloren gegaan

doordat de mens voor zichzelf gekozen heeft en van God is afgevallen. Moge het ons op de knieën brengen om onze eigen nood en die van onze kinderen aan de Heere voor te leggen.

De driehoek gezin, school en kerk moet een veilige leer- en leef- gemeenschap zijn voor onze kinderen en jongeren.

Hulpverlening

De staatssecretaris benadrukt dat ouders die handelingsverlegen zijn zo vroeg mogelijk ondersteund moeten worden, om te voorkomen dat in een later stadium zware zorgvragen ontstaan die veel tijd en geld kosten. Hij heeft hier absoluut een punt. Ouders hoeven zich niet te schamen als ze het opvoeden van kinderen moeilijk vinden. Het is ook ontzettend moeilijk, zeker in deze tijd. Naast het gebed om wijsheid is het daarom van belang dat er om raad wordt gevraagd aan mensen uit het eigen (familie) netwerk die reeds ervaring hebben opgedaan. Daarnaast kan gebruikge- maakt worden van een breed aanbod op het gebied van ondersteuning bij de opvoeding, in het huwelijk, etc. Bij zwaardere problematiek kan er een beroep worden gedaan op hulpverlening. Het is dan van groot belang dat er een beroep wordt gedaan op identiteitsgebonden hulpverleners, die hun aanpak baseren op de Bijbelse waarden en normen.

Bijdrage vanuit de diaconie

Omdat de kosten van de hulpverlening hoog kunnen oplopen, hebben

al veel kerkelijke gemeenten besloten om vanuit de diaconie een bijdrage te leveren aan de kosten van de identiteitsgebonden hulp. Vanuit de christelijke gemeente behoren we immers zorgend en dienend om te gaan met degenen die hulp behoeven. Een bijdrage vanuit de burgerlijke gemeente is altijd uiterst sober. Gemeentelijk beleid is minimabeleid. Dat mag van de diaconie niet gezegd worden, hier mag sprake zijn van milddadigheid.

Om die reden kan de diaconie een bijdrage verlenen dan wel een contract afsluiten met christelijke zorgverleners, zoals de Vluchtheuvel, het ds. G.H. Kerstencentrum en stichting Schuilplaats. De diaconie levert dan een financiële bijdrage aan de hoge kosten van de hulpverlening. De genoemde instellingen geven dan periodiek aan de diaconie door hoeveel uren hulp zij hebben verleend. Ze kunnen ook aangeven wat de aard van de hulpverlening is, maar nooit zal de instelling de namen van de gezinnen doorgeven. De privacy is en blijft gewaarborgd. Op deze wijze wil de kerk de financiële drempels die er kunnen zijn voor het in de arm nemen van een hulpverlener wegnemen.

Keuzevrijheid

Wanneer iemand om hulp vraagt bij een gemeentelijk loket, is de kans behoorlijk groot dat de gemeente verwijst naar een seculiere hulpverlener, waarmee ze vaste cont(r)acten hebben. De gemeente heeft echter de plicht ook identiteitsgebonden instellingen te financieren. We mogen hierin kieskeurig zijn. Wanneer de gemeente halsstarrig is op dit punt kan een beroep gedaan worden op een kerkenraadslid of een raadslid van de gemeente.

Maar we weten dat er ook mensen zijn die bewust hulp van onbekende organisaties kiezen om de zorgen binnenkamers te kunnen houden. Er kan ook sprake zijn van onverschilligheid als het gaat om de identiteit van de zorgverlener. Het is een goede zaak als daarover tijdens de huisbezoeken het gesprek wordt gevoerd, zonder de keuzevrijheid geweld aan te doen. In zo'n gesprek kan de financiële bijdrage vanuit de diaconie ook worden toegelicht. Zo'n diaconale handreiking voelt als een warme deken! ♦

Dit artikel is met toestemming overgenomen uit De Wachter Sions, kerkblad van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland.

► Het mentale welbevinden van jongeren gaat achteruit.

Deelhebben en deel krijgen aan Christus

H.R. Keurhorst, Veenendaal

‘Die schrijver houd ik voor één van de grootste Godgeleerden die ooit een boek hebben geschreven. Ik heb verschillende boeken geschreven, maar in dit boekje zit meer Godgeleerdheid dan in al mijn boeken’.

Het zijn de woorden van John Owen over het bekende boek "Des christens groot interest" van William Guthrie. William Guthrie wordt in 1620 geboren in Schotland in Pitforthly als oudste in een gezin van vijf kinderen. Aan de universiteit in St. Andrews studeert hij theologie. Docenten van hem zijn z'n neef James Guthrie en Samuel Rutherford. De prediking van de laatste gebruikt de Heere tot bekering van William. Enige tijd na zijn studie ontvangt Guthrie een beroep vanuit Fenwick. Maar omdat hij tot de 'covenanters' behoort, bewilligt de koningsgezinde landheer van Fenwick niet in het beroep. Guthrie roept de ouderlingen op om niet mismoedig te zijn en deze zaak aan God te bevelen, omdat hij innerlijk ervan overtuigd was dat de Heere hem naar Fenwick heeft geroepen. Niet veel later zijn de bezwaren van de landheer weggenomen en wordt hij in november 1644 bevestigd als predikant. Met veel zegen en vrucht mag Guthrie dienen in Fenwick. Matthew Crawford, predikant in het nabijgelegen Eastwood, zegt dat door diens prediking vele honderden zielen tot God werden bekeerd en dat hij als een van de grootste predikers van Schotland werd beschouwd. In 1664 wordt Guthrie afgezet, omdat hij de koning niet als hoofd van de

▶ William Guthrie

kerk erkent. Op zondag 24 juli preekt hij voor het laatst, over Hosea 13:9: 'Het heeft u bedorven, o Israël, want in Mij is uw hulp'. Niet lang daarna nemen zijn kwalen toe en sterft hij op 10 oktober 1665 in Brechin op 45-jarige leeftijd.

Het grootste belang

Het bekendste en voornaamste werk van William Guthrie is 'The Christian's Great Interest'. Met de titel van het werk geeft Guthrie aan dat hij het wil

hebben over de zaak waar een christen het allergrootste belang bij heeft of zou moeten hebben. In 1659 wordt het boekje voor het eerst gepubliceerd. Een kleine tien jaar later vertaalt Jacobus Koelman het in het Nederlands. Daarna volgen verschillende uitgaven.

Guthrie's werk bestaat uit twee delen: eerst gaat hij in op de vraag hoe we weten dat we deelhebben aan de zaligheid in Christus, en vervolgens op de vraag hoe we deel krijgen aan de zaligheid in Christus.

Actuele vragen

Guthrie stelt met nadruk dat een mens kan weten of hij deel heeft aan de zaligheid in Christus. Velen beweren zonder grond dat ze een aandeel aan Christus hebben. Anderen hebben deel aan Christus, maar zijn daar niet van verzekerd en twijfelen. Deze beide groepen wil Guthrie onderwijzen. Vervolgens beschrijft hij de onderscheiden wegen waarin mensen tot Christus worden getrokken. Twee bewijzen werkt Guthrie uit als het gaat om het aandeel in Christus: het geloof en het nieuwe schepsel. Vervolgens beschrijft hij de plicht van zondaren om Gods verlossing in Christus aan te nemen, waarbij hij verschillende tegenwerpingen en bezwaren bespreekt, waardoor zondaren buiten Christus blijven. Als laatste gaat hij in op het aangaan van een verbond met God in Christus in de praktijk van het leven. De vragen waar Guthrie op ingaat hebben niets aan actualiteit ingeboet. De vragen gaan over de grootste belangen - zoals Guthrie in zijn Voorwoord schrijft - 'opdat ze door u ernstig overwogen en voortdurend nagestreefd worden als 'des Christens groot interest'.

Guthrie heeft het boek geschreven voor 'gewone' mensen, die weinig geld hebben om een boek te kopen en weinig tijd om te lezen. Misschien is het juist daarom wel geschikt voor u!? ♦

De CGO biedt een cursus in vijf avonden aan over het werk van William Guthrie. Deze wordt gegeven in Veenendaal. Voor meer informatie www.cgo.nu/toerusting

▶ volgende week het laatste deel

Tim Keller en het calvinisme

ds. G. Clements, Gouda

In het hartje van Manhattan, waar de ene na de andere kerk gesloten werd, begon Tim Keller een nieuwe kerk: de Redeemer Presbyterian Church. Inmiddels zitten daar iedere zondag bijna 6000 mensen. Veel mensen wisten zich door hem aangesproken. Op 19 mei overleed Tim Keller.

Laten we eens nagaan wat in hem zo boeide, maar ook hoe diepgaand zijn calvinisme was.

Tim Keller was in eerste instantie docent praktische theologie aan een behoudende theologische opleiding in Amerika, Westminster Theological Seminary. Al gauw vertrok hij naar New York om zijn lessen in praktijk te brengen. Hij werd kerkplanter in een volkomen gesecculariseerde omgeving. Daar probeerde hij aansluiting te zoeken bij de vragen van de moderne mens. Hij gebruikte eigentijdse woorden, kwam met een geordend verhaal, en was op de hoogte van wat er speelde in de samenleving. Een mix die velen vandaag aanspreekt.

Timothy J. Keller groeide op in Pennsylvania in een luthers gezin. Toen de Lutherse Kerk moderniseerde, ging zijn familie over naar een meer behoudende methodistenkerk. De vooropleiding van zijn studie volgde hij aan de liberale Bucknell-universiteit, waar hij de band met de eenvoudige vroomheid van zijn familie kwijtraakte. De zwarte dominee Martin Luther King veroverde vele jonge harten door zijn maatschappijkritische boodschap. Ook Tim werd erdoor meegesleept.

Hinken op twee gedachten

Keller zette echter de studie theologie voort aan het behoudende Westminster Theological Seminary. Hier ontmoette hij zijn vrouw Kathy. Zij was afkomstig uit een presbyteriaans milieu en introduceerde bij hem klassiek gereformeerde schrijvers

▶ Redeemer Church New York

als Jonathan Edwards, maar ook de apologeet C.S. Lewis (1898-1963). Beide auteurs zouden Keller diepgaand beïnvloeden. Hij sloot zich na zijn huwelijk aan bij de presbyteriaanse kerk van zijn vrouw. Toch bleef er een hinken op twee gedachten.

Deze dubbelheid werd sterker nadat hij voorganger werd in New York. Keller ontdekte dat de wereld groter was dan de presbyteriaanse kerk. In deze jaren kreeg hij schildklierkanker en stond hem de dood voor ogen. In de stille uren op zijn ziekbed werd hij erg aangesproken door een boek

over de opstanding van Christus door Tom Wright. Hiermee sloeg Keller een zijweg in, of liever een dwaalweg. De kanker werd goed behandeld en Keller kon weer terug naar zijn arbeidsveld in New York. Maar de koers van zijn ambtsbediening was gezet, met vele elementen die het klassieke calvinisme vreemd zijn zoals: openheid voor de moderne cultuur, een maatschappijkritische opstelling en het theïstisch evolutionisme.

Gereformeerd of modern?

De verschillende theologen die voorbijkwamen, hebben zich door de opvattingen van Keller heen geweven, zoals C.S. Lewis en Tom Wright. Daardoor zijn vreemde elementen binnengedrongen in zijn gereformeerde denken. Wezenlijke zaken, zoals de verdorvenheid van de mens, de eis van Gods rechtvaardigheid en het onwederstandelijke werk van de Heilige Geest, komen nauwelijks aan de orde. Ook missen we bij Keller een ander kenmerkend aspect van Calvin, namelijk om als pelgrim in deze wereld te leven. Keller zocht in het christen-zijn juist een intense betrokkenheid op de hedendaagse cultuur, wat we eerder ook bij Kuyper zagen met zijn 'cultuurmandaat' en later bij Karl Barth. Het heeft in deze kringen het vreemdelingschap doen vergeten. Keller hield wel vast aan de grote kernen van het christelijk geloof zoals de Drie-eenheid, de Godheid van Christus en de opstanding. Toch maakt dat zijn belijden nog niet gereformeerd.

Alle dwalingen beginnen meestal met het niet ernstig genoeg nemen van de zonde en de gevolgen ervan. Wanneer de bazuin van Gods wet niet helder geblazen wordt, verzwakt de boodschap van het Evangelie. Dat werkt in alles door. Daarbij komt de aanvaarding van de theïstische evolutie met alle gevolgen van dien voor de Schrift- en inspiratieleer. Daarom kan hij onze gids niet zijn. Ik schrijf dit in het besef dat Keller New York, op zijn eigen wijze, terugriep naar de Bijbelse boodschap. Toch raad ik vooral ook onze jonge mensen aan om evenals de christenen van Berea dat deden de Schriften te onderzoeken 'of deze dingen alzo waren' (Hand. 17:11). ♦

Kerkelijk Jaarboek 2023

ds. P. Mulder, Koudekerk aan den Rijn

Het Kerkelijk Jaarboek 2023 is verschenen. Het is een handige bron van informatie in het kerkelijke leven. Er staan gegevens in van gemeenten, deputaatschappen, evangelisatieposten, landelijke bonden en verenigingen, enzovoort. Ook worden in het Jaaroverzicht, ditmaal geschreven door ds. H.A. van Zetten, lid van het deputaatschap Vertegenwoordiging en voorlichting, enkele dieper liggende duidingen gegeven.

Bij een jaaroverzicht gaat de aandacht vaak naar getallen. Is een gemeente gegroeid? Worden grotere gemeenten in de 'biblebelt' steeds groter en kleinere gemeenten elders inderdaad steeds kleiner? Hoe staat het met het totale ledenverloop? Van degenen die de gemeenten verlieten, gingen de meesten naar de Protestantse Kerk in Nederland (983), de Hersteld Hervormde Kerk (703) of de Christelijke Gereformeerde Kerken (134). Daarnaast onttrokken zich 166 leden en 296 doopleden zonder aan te geven waarheen. Toetredingen waren er vooral vanuit de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (296), de Hersteld Hervormde Kerk (159), de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland (142) en de Protestantse Kerk in Nederland (73).

Daling ledental

De neergang van het totale aantal (doop)leden, een daling van 554, maakt stil en geeft te denken.

Nu deed zich in 2017 en 2021 ook enige afname voor. We kunnen naar mogelijke verklaringen zoeken. Het geboortecijfer daalt geleidelijk, ook onder ons. Bij de kerkelijke overgangen is de uitstroom groter dan de instroom. Ook zal er sprake zijn van gevolgen van de corona-epidemie. Kerkdiensten zijn weer algemeen

toegankelijk, maar de terugkeer van kerkbezoekers stagneerde in veel kerken. Dat heeft zich ook onder ons voorgedaan, weliswaar plaatselijk nogal verschillend. Sommigen volgden in coronatijd gemakkelijk en niet opvallend regelmatig digitale kerkdiensten buiten de eigen gemeente. Mogelijk leidde dat ertoe dat mensen zich lieten uitschrijven en elders lid werden. Zelfs heeft een aanmerkelijk aantal waarschijnlijk elke aansluiting bij een kerk beëindigd.

Wie van ons doorleeft de geestelijke crisis van onze tijd?

Het gaat hier over ernstige en zorgelijke dingen: de gemeente waar je belijdenis hebt afgelegd, verlaten of zelfs helemaal niet meer naar een kerk gaan. Het drukt ons terneer en bezet ons met verdriet. Hebben we te weinig gebeden? Te weinig de wacht betrokken? Het is waar: niet ieder vertrek of elke overgang is hetzelfde.

Maar totaal geeft het te denken en baart dit zorgen. Ook in families. Laat ons gebed zijn of de Heere onder hen die vertrokken er nog wil opzoeken in Zijn genade. Zoals ons gebed ook zal zijn of de Heere in Zijn ontferming in de gemeenten wil werken en wonen door Zijn onmisbare Geest. Van onze kant is zoveel schuldig tekort, ons past ootmoed. Maar het wonder van het welbehagen Gods is toch dat Hij Zijn Zoon gezonden heeft om te zoeken en zalig te maken dat verloren was.

Onverdiende zegeningen

In het Jaaroverzicht schrijft ds. Van Zetten: 'God regeert! De coronamaatregelen mochten wijken. Is het geen wonder? We kunnen weer 'gewoon' naar de kerk! Waar is de verootmoediging? Waar is de verwondering? De Heere deed niet naar onze zonden en ongerechtigheden'.

Ds. Van Zetten signaleert vele onverdiende zegeningen. 'Voor onze kinderen is er vaak nog Bijbels gefundeerd onderwijs. Er zijn gelukkig veel gezinnen en huwelijken waar liefde woont. Het ambtelijke werk mocht zijn voortgang hebben'. Maar het voornaamste is dat Gods Woord mocht worden gepredikt en gelezen. 'De verhoogde Christus zal zaad zien. En het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan'.

Tegelijk is waar: 'Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?' 'Voor Gods Kerk in Nederland wordt het paadje smaller. Leer en leven staan onder druk, in gezin, kerk en school. Voor wie is de kerkelijke verdeeldheid werkelijk schuld? Wie van ons doorleeft de geestelijke crisis van onze tijd? De verkillig, de polarisatie, het individualisme? Waar is het arme zondaarsleven? Waar is het hongeren en dorsten naar de gerechtigheid die in Christus Jezus is? Waar is het 'betrachten van de waarheid in liefde?' Ligt er glans op Sion? Waar zijn de oefeningen in het genadeleven?'

'Maar', zo schrijft ds. Van Zetten, 'ondanks alle crises, wereldgelijkvormigheid en geesteloosheid zijn we niet moedeloos, niet zonder hulp en niet zonder hoop, want God is ook in 2022 ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht'. ♦

De herder van Guangzhou, A. Jobse;

uitg. De Banier; 151 blz., € 11,95.

In de serie "Kroongetuigen" verscheen vorig jaar een levensbeschrijving van ds. Samuel Lamb (1924-2013), een vervolgd Chinese predikant die vele jaren lang de ondergrondse kerk in China heeft gediend. Hij is velen tot zegen geweest. Het is indrukwekkend te zien hoe volhardend hij gearbeid heeft in tijden van bittere vervolging van de kerk in China. Ook na tientallen jaren gevangenschap, gaf hij niet op om zijn Meester te dienen en voor Zijn Naam publiekelijk uit te komen.

De titel is treffend: "De herder van Guangzhou". Hij wist zich door genade een onderherder van de grote Herder der schapen. A. Jobse weet met een vaardige pen het leven en werk van deze kroongetuige te beschrijven. Het dwingt diep respect af hoe Gods leiding in zijn leven zichtbaar werd. De vervolgd kerk doet ons vaak beschaamd staan in hun honger naar (uitleg van) Gods Woord.

In het eerste hoofdstuk worden we meegenomen in de beleving van een nieuwe

bezoeker van de zondagse eredienst. Het tekent treffend de atmosfeer van een groeiende huisgemeente. De volgende hoofdstukken geven een samenvatting van de ruim 88 jaar die Samuel Lamb, ondanks zijn broze gezondheid, geleefd heeft. Gevangenissen, strafkampen, Gods bemoeienissen die hij heeft ervaren, onverwachte vrijlating, herhaalde gevangenschap, opnieuw vrijlating. Tijdens ondervragingen steeds geduldig en bescheiden antwoord geven. Om nieuwe dreigingen aan te horen. Ondanks dit alles bleef Lamb goed spreken van zijn Koning.

De onder ons bekende en onlangs overleden J.H. Mauritz bezocht hem met een groep jongeren. Een impressie van dit bezoek is aan het eind van dit boek opgenomen. China is in de afgelopen jaren ingrijpend veranderd. Maar helaas niet op het gebied van verdrukking en vervolging. Oude tijden herleven. Het boek houdt ons een belangrijke spiegel voor: Wat doen wij met onze vrijheid in Nederland om de Heere naar Zijn Woord te dienen? Een vrijheid die meer en meer aan banden gelegd wordt. Deze kroongetuige, wiens naam verwijst naar het Lam Dat de zonden der wereld wegneemt, kan ons allen tot onderwijs zijn.

D. van As, Apeldoorn

Opgewekt tot een nieuw leven, ds. D.W. Tuinier;

uitg. Den Hertog; 100 blz., € 14,90.

"Opgewekt tot een nieuw leven" is een prachtig en goed leesbaar boekje met vijftien Bijbelstudies over het Bijbelboek Efeze. Dit zijn echte Bijbelstudies, die zich voortbewegen langs de verschillende hoofdstukken, met oog voor de grote lijn en ook met oog voor de details. Vooral met oog voor het wonder van Gods genade. Vanuit Efeze 1 bijvoorbeeld: van eeuwigheid verkoren door God de Vader, door God de Zoon in de tijd verlost, en door God de Heilige Geest toegebracht.

Daarna lezen we stapsgewijs verder, overal de thema's die dit Bijbelboek aanreikt: de eenheid van Jood en heiden, het gebouw van Gods gemeente, de eenheid binnen de gemeente, de gegeven ambten, het huwelijk en het gezin, en de geestelijke wapenrusting.

Dit zijn Bijbelstudies met oog voor de grote lijn en voor de details, schreef ik. Maar ze zijn niet zakelijk, hebben steeds een persoonlijke spits, waardoor onze geliefde broeder iets wil laten proeven van het wonder van Gods genadewerk. Deze Bijbelstudies zijn niet gericht op meer kennis zonder meer, maar (in biddend opzien tot de Heere) op de bevindelijke kennis van het hart. Broeder Tuinier bedoelt de lezer dichter naar het Woord toe te trekken, om vervolgens te vragen: 'Maar kent u dit ook persoonlijk?' Of door te zeggen, zoals op bladzijde 33: 'God heeft aan mensen in Efeze genade bewezen. Dan kan het ook voor u! Dit is noodzakelijk, maar ook mogelijk. Zonder geloof is het immers onmogelijk God te behagen'. Dat alles maakt dit boekje echt tot een aanwinst. Het is goed bruikbaar voor vereniging of Bijbelkring. Het boekje geeft heldere uitleg, maar is niet afstandelijk. Het is warm en betrokken. Aan het einde van iedere Bijbelstudie staan een paar vragen voor verdere verdieping.

ds. J. IJsselstein, Kapelle

Kerknieuws

Beroepbaar

kandidaat P. Kleijer
te Walker (Michigan, VS).

ZGG BENOEMT THEOLOGISCH DOCENT/TOERUSTER VOOR ALBANIË

Zending Gereformeerde Gemeenten heeft A. de Pater uit Krabbendijke benoemd als theologisch docent/toeruster voor het zendingsveld in Albanië. Dhr. de Pater (62) is werkzaam als docent godsdienst en Engels op het Hoornbeeck College in Goes en geeft les aan de CGO te Goes; zijn vrouw Ilse is groepsleerkracht in het basisonderwijs in Krabbendijke. Samen hebben ze negen kinderen, waarvan er nog twee thuis wonen. Deze zullen in Nederland

blijven. Echtpaar De Pater-Schouwstra is lid van de Gereformeerde Gemeente in Krabbendijke. Familie De Pater is eerder voor ZGG uitgezonden geweest naar Nigeria en Albanië.

Het deputaatschap is verblijd dat deze vacature voor het zendingswerk in Albanië vervuld is. We hopen dat de Heere Zijn zegen zal verbinden aan deze benoeming.

Deputaatschap Zending
Gereformeerde Gemeenten
ds. P.D. den Haan, secretaris

VERSCHIJNING KERKELIJK JAARBOEK 2023

Het Kerkelijk Jaarboek 2023 verschijnt 8 juni. In het kader van de AVG-wetgeving is deze uitgave alleen

verkrijgbaar voor (doop) leden van de Geref. Gemeenten.

Het Jaarboek is te koop op de zendingdag (1 juli in Gorinchem, betaling ter plekke

contant, via QR-code of per pin) of via www.kerkelijkdienstverlening.nl of tel. 0348-489900. De kosten bedragen € 11,- per stuk (excl. verzendkosten).

Berichten

IN DE KNOP GEBROKEN

Op vrijdag 16 juni (19.30 uur) is er in de Adventkerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal een bijeenkomst van In de knop gebroken (ref. vereniging voor ouders bij wie tijdens de zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden). Het thema is 'Kleine voetjes, diepe sporen'.

STADSWANDELING EN RONDVAART ENKHUIZEN

In Enkhuizen worden tot september stadswandelingen en rondvaarten gehouden. De gids vraagt een vrijwillige bijdrage t.b.v. het kerkgebouw van de plaatselijke Geref. Gemeente. Meer info en aanmelden (bij voorkeur) via tinyurl.com/komnaarEnkhuizen (of bel naar 06-49466352).

AUTOTOCHT DOOR RIDDERKERK EN HOEKSCHEN WAARD

Op zaterdag 17 juni is er een autopuzzeltocht door Ridderkerk en de Hoeksche Waard. Kosten:

€ 5,00 p.p., per gezin max. € 20,00. De opbrengst is voor kinderevangelisatie in Roemenië. Starten tussen 13.00 en 14.00 uur in Ridderkerk (Anjerstraat 2) of Nieuw-Beijerland (Dorpsgaard 1). Bij voorkeur opgeven via www.het-visnet.nl of telefonisch: 06-13978310 (Ridderkerk) of 06-10263722 (Nieuw-Beijerland).

VERKOPINGEN

Hendrik-Ido-Ambacht - Op zaterdag 17 juni (10.00-15.00 uur) is er een gezinsmarkt in Hendrik-Ido-Ambacht (Hoge Kade 60). De opbrengst is voor de renovatie van de Petrakerk.
Zwijndrecht - Op zaterdag 10 juni (9.30-15.00 uur) is er een actiemarkt met kinderplein bij de Geref. Gemeente te Zwijndrecht (hoek Burg. Jansenlaan/Laurensvliet).

ZANGAVONDEN

Berkenwoude - Kerk Geref. Gemeente, vr. 16 juni, 19.30 uur, presentatie Berkenwouder Orgelboek 2, m.m.v. de organisten Dick den Engelsman,

Christiaan Ingelse, Dick Sanderman en Jan Wisse.

Dordrecht - Grote Kerk, zat. 17 juni, 19.00 uur, zangavond voor de Jeugdbond m.m.v. jongerenkoor Loïs en samengesteld mannenkoor, Cees van der Hart, orgel; spreker J. Stuu (JBG); toegangskaarten via www.peterwildeman.nl

Genemuiden - Jachin-Boazkerk vr. 9 juni, 19.30 uur, gem. koor Jeduthun, jongerenkoor Tehillim, jeugdkoor Masora; leiding ds. A. Verschuure.

Kapelle - Herv. kerk, zat. 17 juni, 19.00 uur, gem. koor Asaf, mannenkoor Jeduthun, Jacco Goud en Marcel van de Ketterij, orgel; avond in het teken van de Stichting Bethlehem, leiding: ouderling van de Geref. Gemeente te Goes.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 11 JUNI 2023

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur ds. M. Karens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 15.30 uur ds. H. Brons; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 16.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; **Barendrecht** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Berkenwoude** 10.00 en 18.30 uur stud. R.T. Michielse; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Borssele** 14.00 uur stud. A.E. Brijder; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 16.00 uur stud. R.T. Michielse; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 19.00 uur ds. C. Sonneveld; **Den Helder** 10.00 en 14.30 uur ds. M.H. Schot; **Dinteloord** 14.30 uur ds. A.A. Brugge; **Dirksland** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Dordrecht** 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur stud. J. Janse; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 17.30 uur ds. W.J. Karels; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Ermelo** 19.00 uur ds. B. Labee; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart en 14.00 uur stud. J.M. Evers; **Gorinchem** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Gouda** 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Groningen** 16.00 uur stud. J. Janse; **Haamstede** 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Hardinxveld-Giessendam** 14.30 uur ds.

H.A. van Zetten; **Hoedekenskerke** 14.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Houten** 10.00 en 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Kampen** 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuijnier; **Kamperland** 16.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Kootwijkerbroek (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld)** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 15.00 uur ds. M. Karens; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur ds. J. Schipper en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Lisse** 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Marknesse** 19.00 uur ds. A. Schot; **Meeuwen** 15.00 uur ds. J. Schipper; **Meliskerke** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Melissant** 18.00 uur ds. C. Harinck; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur (H.D.) ds. M. Karens en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 9.30 uur ds. P.C. Vlot en 19.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Nieuwe-Tonge** 10.00 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur ds. J. Beens; **Nieuwerkerk** 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 en 18.00 uur ds. A.A. Brugge; **Oostburg** 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Oosterland** 14.30 uur (H.D.) ds. K. Boeder en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Oostkapelle** 9.30 en 17.00 uur stud. J.M. Evers; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppendoes** 17.00 uur ds. M.H. Schot; **Ouddorp** 14.30 uur ds. M. Blok; **Oude-Tonge** 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Oudemirdum** 9.30 en 19.00 uur ds. G.J. van Aalst;

Poederloijen 14.30 uur ds. E. Bakker; **Poortugaal** 9.30 uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Puttershoek** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Rijssen-West** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.A.) en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Rotterdam-Alexanderpolder** 17.00 uur ds. R. Kattenberg; **Rotterdam-Centrum** 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sint Philipsland** 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. A.T. Huijser; **Sprang-Capelle** 14.30 uur ds. C. Hogchem; **Stolwijk** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Terneuzen** 10.00 (Belijdenisdienst) en 15.30 uur (H.D.) ds. J.B. Zippro; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. W. Silfhout; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 15.30 uur ds. G. Pater; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Vlissingen** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Wardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 15.30 uur ds. F. Mulder; **Werkendam** 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Westzaan** 10.00 uur ds. G. Heijkamp; **Wierden** 14.00 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Woerden** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 13 JUNI 2023

Brakel 19.30 uur ds. A. Verschuure;
Drachten 19.30 uur ds. P. Mulder;
Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. C. van Krimpen;
Opperdoes 19.30 uur ds. A. Schot;
Tholen 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch;
Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 14 JUNI 2023

Aalst 19.30 uur (Belijdenisdienst) ds. H.J. Agteresch;
Benthuizen 19.30 uur ds. J.W. Verweij;
Borssele 19.30 uur ds. D. de Wit;
Goudswaard 19.30 uur ds. W. Harinck;
Hilversum 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi;
Hoedekenskerke 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder;
Hoogeveen 19.30 uur ds. A.A. Brugge;
Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. W. Mouw;
Klaaswaal 19.30 uur ds. K. Boeder;
Leiderdorp 19.30 uur ds. P. Mulder;
Marknesse 19.30 uur ds. A.J. de Waard;
Meliskerke 19.30 uur ds. C.A. van Dieren;
Oosterland 19.30 uur ds. C. Hogchem;
Rilland-Bath 19.30 uur ds. C.J. Meeuse;
Soest 19.30 uur ds. S.W. Janse;
Veen 19.30 uur ds. E. Bakker;
Woerden 19.30 uur ds. A. Verschuure;
Zeist 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

Waar het
 Woord van
 God in huis
 is, daar is een
 huis van God,
 daar woont
 God, en waar
 God woont,
 daar is ook
 Zijn Woord.

- MAARTEN LUTHER -

DONDERDAG 15 JUNI 2023

Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveldt;
Boskoop 14.30 uur (huw.bev.) ds. P.J. de Raaf;
Capelle aan den IJssel-West 19.45 uur ds. P.C. Vlot;
De Valk-Wekerom 14.15 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven;
's-Gravenzande 19.45 uur ds. R.A.M. Visser;
Kootwijkerbroek (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 19.30 uur ds. G. Beens;
Krimpen aan den IJssel 19.45 uur ds. J. IJsselstein;
Meeuwen 19.30 uur ds. G.J.N. Moens;
Nieuwer Ter Aa 19.30 uur ds. F. Mulder;
Ouddorp 19.30 uur ds. P. Mulder;
Oudemirdum 19.30 uur ds. M. Joosse;
Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. S. Maljaars;
Rijssen-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse;
Stolwijk 19.30 uur (voor de zending) ds. W.J. Karels;
Wageningen 19.30 uur stud. J.M. Evers.

VRIJDAG 16 JUNI 2023

Bodegraven 14.15 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveldt;
De Valk-Wekerom 14.00 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven;
Kootwijkerbroek (locatie: Verlengde Parallelweg te Barneveld) 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens;
Rhenen 12.00 uur (huw.bev.) ds. J. de Kok;
Yerseke 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 11 JUNI 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos;
Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen;
Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser;
Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten;
Rotterdam (Gouwstraat 36-b) 14.00 uur evang. M. Rozema;
Scheveningen (Keizerstraat 177) 14.30 uur (Bijbeluur) evang. M. van Velden;
Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIEPOSTEN

Alkmaar
 Evangelisatiepost 'Bij de Bron', Willem Buytewechstraat 2, 1816 GJ Alkmaar.
 Voor samenkomst en opgave zie onze website. De inloop is geopend op zaterdag van 11.00-15.00 uur. Wilt u meer weten over ons werk? Kijk dan op onze website www.bijdebronalkmaar.nl of neem contact op met de evangelist J. Geerts, jan@bijdebronalkmaar.nl / 06 15954135. Voor actuele informatie of bezoek, bezoek dan eerst onze website.

Amsterdam

Evangelist M. Vos. Evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier', Looiersgracht 70-72, 1016 VT Amsterdam. Tel. (020) 6227742 / 06 38327638.
 Website: www.bijsimondelooier.nl
 Informatie: amsterdam@bijbelcentrum.nl
 Samenkomst op zondagmorgen om 10.30 uur, zondagmiddag een Bijbeluur om 16.30 uur. U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost. Openingstijden inloop: dinsdag, woensdag, vrijdag en zaterdag 10.00-12.00 en 12.30-15.30 uur. Verenigingen en kerkenraden kunnen bij ons boeken kopen. U steunt daarmee het evangelisatiewerk in Amsterdam. Voor informatie en bestellingen: Mevr. A.G. Aangeenbrug-Westerink: boeken@bijsimondelooier.nl

Breda

Inloopcentrum 'De Lichtboei', Vriesdongen 1, Breda. Contactadres: info@inloopdelichtboei.nl
 Openingstijden: dinsdag en zaterdag 10.00-12.30 uur. Zondagse samenkomst op de 1e en 3e (eventueel de 5e) zondag van de maand om 10.30 uur. Bijbeluurtje met lunch iedere 2e en 4e zondag van de maand om 10.30 uur
 Voor actuele informatie: www.inloopdelichtboei.nl

Emmen

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen. Samenkomsten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Voor vakantiegasten geldt: van harte welkom! Kringloopwinkel en Activiteitencentrum 'Bij de Tijd', Hoofdstraat 88, 7811 ES Emmen. Openingstijden: Elke dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag van 10.30-16.00 uur. Tel. (0591) 653517, www.bijdetijdemmen.nl
 Coördinator: G. Baan; coördinator@bijdetijdemmen.nl, 06 14691696.

Leeuwarden

Evangelist S. de Visser; Kerkgebouw Achter de Hoven 2-c te Leeuwarden. Samenkomsten 9.30 en 16.00 uur. Bijbeluurtje 12.00 uur. De diensten zijn vrij toegankelijk. De inloop is geopend op vrijdag en zaterdag van 11.00-15.00 uur. Heeft u zin in een wandeling door Leeuwarden? Een wandelroute kunt u afhalen tijdens de openingstijden van de Inloop tegen een kleine vergoeding. Van harte welkom! Overige

informatie kunt u vinden op de website: www.inloophuisachterdehoven.nl. Een gift is welkom op rekeningnummer NL79 RABO 0159 3425 70 t.n.v. Deputaatschap voor Evangelisatie.

Merksem

Evangelist A. van Setten; protestants centrum 'De Bron', Jaak de Boeckstraat 21-23; samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.30 uur. Voor de openingstijden van De Bron op maandag t/m zaterdag verwijzen we u graag naar onze website: www.indebron.be

Rotterdam

Evangelist M. Rozema. Inloop- en Bijbelcentrum 'In de Gouwstraat', Gouwstraat 36-b, Rotterdam-Charlois. Samenkomst elke zondagmiddag om 14.00 uur. Op onze website www.indegouwstraat.nl

wordt de actuele informatie weergegeven. De openingstijden voor onze 'Inloop-winkel' zijn: woensdag van 12.30-15.00 uur en vrijdag van 15.00-20.00 uur. Van harte welkom!

Scheveningen

Christelijk centrum 'Het Kompas Scheveningen', Keizerstraat 177, Scheveningen. Samenkomst elke zondagmiddag om 14.30 uur. Van harte welkom tijdens de inloopmomenten op woensdag 10.30-12.30 uur, donderdag 13.00-15.30 uur, vrijdag 13.30-15.30 uur en zaterdag van 10.30-14.30 uur of breng een bezoekje aan de kringloopwinkel die geopend is op donderdag van 13.00-15.30 uur, vrijdag van 13.00-15.30 uur en zaterdag van 10.30-14.30 uur. U bent van harte welkom! Nadere informatie vindt u op de website www.kompasscheveningen.nl

Tilburg

Evangelist H.J. van den Boogaart; Kerkruimte: Offenbachstraat 105, 5011 EH Tilburg. Samenkomsten iedere zondag om 10.00 en 16.00 uur. In Het Kruispunt worden de zondagse samenkomsten en andere activiteiten gehouden. Zie voor info en openingstijden: www.kruispunttilburg.nl

Utrecht/Leidsche Rijn

Bijbelcentrum 'De Hoeksteen', Monarchvlinderlaan 200, Utrecht. Wilt u meer weten over ons werk in de Utrechtse wijk Leidsche Rijn? Kijk dan eens op onze website www.hoeksteen-leidscherijn.nl of neem contact op met de veldwerker dhr. J. Hakkenberg, j.hakkenberg@hoeksteen-leidscherijn.nl

Advertenties

Nog enkele weken te huur!

2-6 persoons vakantiebungalow in Holten. Luxe woning, mooie tuin en prachtige omgeving. Rust, ruimte en privacy. www.deholterveste.nl

Aanrader voor elke opvoeder: De plichten der ouders, Jacobus Koelman, naverteld. Geschikt om aan de jeugd voor te lezen. www.ramshoorn.nl

ELSPEET - Nog enkele weken beschikbaar! Ons gezellige chalet en stacaravan (2-6p.) Kijk op boshuisjeelspeet.nl & huisjeelspeet.nl (06-28393106)

Te huur nieuwe luxe chalet in Oostenrijk (Karinthië) op Nederlandstalig park. Voorzien van goede bedden, vaatw., wasm., douche, toilet. Mooi uitzicht! Nog beschikbaar van 7 tot 21 juli. Voor info: www.almblick.eu / 06-37175747

Grote Kerk in Gorinchem
Zaterdag 24 juni 2023
Aanvang 19:00 uur
Psalmzangavond met Bovenstemgroep Bommelerw-Hardinxveld-Waddinxveen
Organist: Arthur de Jong
Spreker: Ds. A. Verschuure
Collecte: GBS (Bijbelverspreiding)
Toegang Gratis
Bij de uitgang gratis hapjes

Maak gebruik van onze service aan huis. Prachtige collectie PVC vloeren. Voor advies, egaliseren, leveren en leggen. **06-19557166 De Vloerenkoning.nl**

Word vriend en steun de Stichting!
NL35 ABNA 0548 9879 20

Help!

Het gaat niet goed in het land van Luther

Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhed.org

VM VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

Bureau Mark.

Luisteren, met oog voor elkaar.

+31 (0)6 53 29 69 57
mark@bureaumarck.nl bureaumarck.nl

Psalmzangavond

D.V. zaterdag 17 juni 2023
Sint Maartenskerk - Zaltbommel
Orgel: Huig van der Knijff
Leiding: Hendrik-Jan Colijn
Aanvang 19.30 uur | toegang vrij!
Collecte t.b.v. stichting Denhofe

"Hollandse klompen en stroopwafels in hartje Duitsland", zie RD-magazine 6-2-2021. Wij verhuren twee ruime **vakantiewoningen**. Vooral in het voor- en naseizoen is er bij ons nog veel plaats. Meer info: www.beth-etham.de of 0049-6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp) voor meer informatie. We spreken Nederlands!

☉ HULPVERLENING

☉ COACHING

☉ TRAINING

☉ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

UITNODIGING
D.v. vrijdag 16 juni 2023
Geref. Gemeente Veenendaal
Vijftien Morgen 51 - aanvang 19.30 uur

Kleine voetjes, diepe sporen

Evaringsverhaal: Jeannet de Jong

Reformatische vereniging
voor ouders bij wie tijdens
de zwangerschap of kort na
de geboorte kind(eren)
zijn overleden

www.indeknopgebroken.nl tel: 06-49 49 94 99

Begrafenisverzorging M. van Hees
078-6762273

Persoonlijke begeleiding en aandacht staan bij ons centraal.

Altijd en overal te ontbieden.

Vanuit christelijke overtuiging verzorgen wij alleen begrafenissen.

Hoeksche Waard en omgeving
vanheesbegrafenisverzorging@gmail.com
www.begrafenis-hoeksewaard.nl

RHENEN - CUNERAKERK
Koor- en Samenzangavond
250 jaar Psalmberijming 1773
D.V. Zaterdag 1 juli - 19.30 uur
Psalmzangkoor Crescendo en Jong Crescendo uit Ede o.l.v. Johan van Slightenhorst en Mirjam Morren | Pier de Jong: hoorn | Carina Petersen: panfluit Gerco van Ingen: orgel | Meditatie: ds. C. Hogchem | Collecte voor de GBS

Kraamzorg in een vertrouwde sfeer

Tevredenheid door kwaliteit,
met behoud van identiteit.

Meer informatie: 0187-48 91 73
Aanmelden: www.shgzorg.nl

Wij zoeken oproepkrachten. Interesse?
zorgmanager@shgzorg.nl - 06 40 95 37 61

VACATURE

Wij zoeken:
- een ervaren IB'er
- invalleerkrachten

Meer info: www.joosvanlarenschool.nl/vacature

CLASINASTRAAT 3
4341 ER ARNEMUIDEN

'Specialist in
vloertegels,
wandtegels en
PVC vloeren'

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 35 42 25 | kroonvloereninsteen.nl

Bijbels onderwijzen

Hoe breng ik
Bijbels onderwijzen
in de praktijk?

**NU
BESCHIKBAAR
VOOR
SCHOLEN!**

www.bijbelsonderwijzen.nu

Gevraagd: prekenbanden (bandrecorder) en/of preekcassettes (cassetterecorder). Tel. 06 197 676 27 of siemwoonstoffering@gmail.com

Terlouw Parket, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**.
Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

RIJSSSEN / MARKELO PLATTELANDS-APPARTEMENTEN / B&B

Bij monumentale boerderij compleet ingerichte appartementen met eigen entree, keuken, zithoek, douche en terras. Veel wandel- en fietsgelegenheid. www.eenmooieplek.nl Tel. 06-13369919

Annette van Maaren (Misc.)
Reformatisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Zin in een uitdagende stap?
Dan zoeken wij jou als:

TEAMLEIDER SAMENSTEL & FISCAAL

32-40 UUR

Meer info of solliciteren?

Bel Nico **0180 - 480 344** of kijk op verhelstadministratie.nl/jobs

→ Stationspark 810, 3364 DA Sliedrecht

10.00 - 13.00 uur
Gratis toegang
Gomarus - Gorinchem

ISMAEL FAMILIEDAG
D.V. ZA. 17 JUNI 2023

MEET ONDER ANDERES:

- KINDERSPELLEN
- EZEL RIJDEN
- LEZINGEN
- ARABISCH SCHRIJVEN

THEMA 'WATER IN DE WOESTIJN'

AANMELDEN EN INFORMATIE VIA:
www.stichting-ismael.nl/actie

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Download de gratis nieuwsapp!

Scan mij

Scan de QR-code of ga naar rd.nl/app

ONTDEK HET OP Google Play

Download in de App Store

Zoekt u een mediator of organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

Energijstraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

www.profijtisolatie.nl

Gastopvang Stichting de Vluchtheuvel

Soms is het nodig dat een kind een poosje afstand neemt van de thuissituatie. Bijvoorbeeld omdat het thuis niet lekker loopt. Dit kan ook gelden voor jongeren of (jong)volwassenen. Denk dan eens aan **gastopvang**.

Voor algemene informatie, een hulpvraag of voor aanmelding als gastgezin kunt u contact opnemen met onze coördinatoren:

- Regio Oost
Jeannine Hendriksen
06 - 21386673 • jhendriksen@stichtingdevluchtheuvel.nl
- Regio Noord-West & Zuid-West
Gerda van Es
06 - 15377676 • gvanes@stichtingdevluchtheuvel.nl
- Regio Zeeland
Caroline Meulmeester
06 - 27074115 • cmeulmeester@stichtingdevluchtheuvel.nl

Wij zoeken een
**verkoop
adviseur**

Interesse?
Bel, app of mail Lisa!
06 16 10 57 37
lisa@elkekastopmaat.nl

elkekastopmaat.nl
— WIM VAN WOLFSWINKEL —

*Begravenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

DE APP MET DUIZENDEN
CHRISTELIJKE MUZIEK-
EN VERTELC'D'S

**Makkelijker
dan een
cd-speler**

FamilyStream

Luister
nu gratis
1 maand
mee!

www.familystream.com

BROUWER
PSYCHOLOGEN

**Psychologische hulp voor
kinderen en volwassenen**

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn (nieuw)

Wij zoeken

Managementassistente

Calculator (junior)

NIEUWBOUW ■ RENOVATIE ■ AANBOUW

Davelaar bouw
sinds 1925

Klaas Kort
06-10034685
info@davelaar.nl

Kom jij ons team versterken?
Kijk voor meer informatie op:
www.davelaar.nl/vacature
of
neem contact op met Klaas Kort

DE
**VERANDA
SPECIALIST**

De VerandaSpecialist uit
Barneveld zoekt een
werkvoorbereider
in luxe houtbouw

[deverandaspecialist.com
/vacatures](http://deverandaspecialist.com/vacatures)

06-42992247

Uitnodiging

Open avond Kroonheim

Wat direct opvalt bij Kroonheim, is de rustige omgeving midden in de natuur. Kroonheim heeft een breed zorgaanbod voor cliënten, van werken binnen en buiten Kroonheim tot volledig wonen op de locatie.

Vanuit onze identiteit werken we aan herstel en ervaren van het gewone leven. Samen met begeleiders nemen onze bewoners deel aan een betekenisvol dagprogramma.

Een kijkje bij ons nemen? Van harte welkom!
D.V. woensdag 21 juni, 19:00 tot 21:00 uur,
't Hof 12, Uddel

Adullam

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar en beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse T 038 33 323 83

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Benny Vos T 0548 540 053
Anja van den Belt - van den Dijk, Contactpersoon / verzorgdame

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Johan van Lagen, Benny Vos & Mark Vos T 0577 401 689

Vertrouwd verzorgd

www.begrafenisverzorgingvos.nl

Chelated Zinc (NeoLife) ondersteunt:
instandhouding van normale botten, huid,
haar, nagels - normale vruchtbaarheid -
een normale cognitieve functie.

Juni-aanbieding | Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Te huur op Goeree-Overflakkee:
woonruimte voor 1 of evt. in overleg
2 pers. Op een boerderij. Woonkamer,
slaapkamer, badkamer en eigen ingang.
Voor 1 jaar, evt. verlenging mogelijk.
Voor meer info: 06-27250777

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper **J. Kooijman**
010-458 31 12 **0182-58 39 32**
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

NIEUWE UITGAVEN

€ 23,50

B. Hooghwerff
Zegen op de Veluwe
Herinneringen aan geestelijke
oplevingen. In dit boek wordt iets
weergegeven van het zegenrijke
werk van Gods Geest op de Veluwe.
gebonden | 33132254
256 blz. | € 23,50

€ 19,90

Wilhelmus Eversdijk
**Des Heeren lof verkondigd uit de
mond der kinderen**
Twintig levensschetsen van vroeg bekeer-
de en jonggestorven kinderen. Hertaald
en ingeleid door de heer E. Kooijmans.
gebonden | 33132117
160 blz. | € 19,90

€ 12,50

Ds. P. van Ruitenburg
Lieve kleinkinderen
Brieven van opa's en oma's. Een geschenboekje waarmee opa's en
oma's hun kleinkinderen een boodschap kunnen meegeven.
gebonden | 33131967
72 blz. | € 12,50

€ 15,90

Ds. A.T. Huijser
Hij was verloren en is gevonden
De gelijkenis van de ontfermende
vader. In vijf preken geeft
ds. Huijser uitleg en toepassing
van de gelijkenis uit Lukas 15.
gebonden | 33132230
128 blz. | € 15,90

€ 14,90

Ds. D.W. Tuinier
Opgewekt tot een nieuw leven
Bijbelstudies over de Efezebrief. In
deze brief is veel onderwijs te vinden
over het wezen en de kern van de chris-
telijke gemeente, ook voor vandaag.
paperback | 33132148
110 blz. | € 14,90

€ 65,00

Ds. B. Labee
Onderwijs in de enige troost
Verklaring van de Heidelbergse
Catechismus. Aan het eind van
iedere preek zijn gespreksvragen
voor de kinderen opgenomen.
gebonden | 33131813
750 blz. | € 65,00

€ 17,90

Ds. S.W. Janse
Bij het doopvont
Het doopformulier eenvoudig
toegelicht. Het rijke onderwijs vanuit
het doopformulier wordt toegelicht
in 52 korte hoofdstukken.
gebonden | 33132087
174 blz. | € 17,90

AL ONZE UITGAVEN ZIJN OOK IN UW BOEKHANDEL VERKRIJGBAAR

Rouw, eenzaam, beperking, eenverdiener of armoede? Stichting kleinsteun.nl 06-34180256. Tevens gezocht: **(jonge) maatjes, gastadressen en donateurs!**

 begravenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

 VAN DER WILT RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

 JOH. DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

RECHT OP LEVEN

SYMPOSIUM

Hoe gaan we als kerk om met bedreigingen van het ongeboren leven?

Nieuwe ontwikkelingen bedreigen het ongeboren leven. Zoals het kweken van embryo's voor wetenschappelijk onderzoek. Daarom organiseert Schreeuw om Leven op 16 juni een symposium over 'Recht op leven' en de rol van de kerk. Kerken in Nederland worden gevraagd zich uit te spreken voor het leven. Verschillende sprekers uit kerkelijk Nederland reageren op deze oproep tijdens het symposium.

Sprekers: Arthur Alderliesten, René de Reuver, Lambert Hendriks, Bernd Wallet, Ds. W. Visscher, Frans de Koeijer.

16 JUNI • 13.30 - 17.00 UUR • SINT-JANSKERK GOUDA
AANMELDEN VIA: WWW.SCHREEUWOMLEVEN.NL/SYMPOSIUM

 de SAAMBINDER Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober) voor het buitenland*: € 150,00 per jaar * afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Goeede mensen

Volgens de algemene opinie zijn er best nog goede mensen. Drie voorbeelden.

Neem die Amsterdamse Jordaanbewoner. 'Mijn man is gestorven, wilt u hem begraven?' vroeg de weduwe aan de evangelist. 'Het was een goed mens. De ziekte ging snel, hij is er niet meer. Ik hoorde dat u fijne grafredes uitspreekt. Hij verdient een mooie toespraak, stuur de rekening maar'. De vriendelijke dominee-evangelist was wel wat gewend, maar... goede mensen begraven? Toch wilde hij haar niet teleurstellen. 'Mevrouw', zei hij, 'gecondoleerd met uw goede man. Ik doe het, maar ben wel een dienstknecht van Christus'. De toespraak ging over Psalm 130. 'Beste weduwe, burens, we gaan allemaal een keer sterven, slechte én goede mensen. Dan is het leven voorbij en we kunnen niets meenemen. Maar de dichter van Psalm 130 riep uit de diepte van ellenden tot God. Die hoorde zijn smeekgebed en verlostte hem. Hij leerde ware dankbaarheid. Met die boodschap kon hij verder in leven én sterven! Ik wens u, weduwe en allemaal, die enige troost voor slechte mensen toe'.

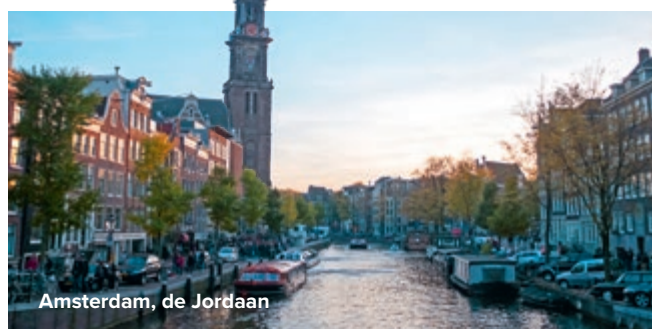
De (gratis) toespraak was klaar.

Of neem die oude kerkvader. Hij bleef drie dagen op dezelfde plaats staan en klaagde naar boven: 'Ik zondaar moet sterven!' Verbaasde leerlingen troostten hem. 'Vrees niet, vader, u bent zeer ernstig en gehoorzaamt stijs Gods geboden, u bent een goed mens!' De wijze man antwoordde: 'Vrienden, willen jullie mij opbeuren met mijn deugden? Ach, die tellen niet mee in Gods weegschaal. Vrije genade heb ik nodig, persoonlijk aan mij geschonken. O God, wees mij zondaar genadig'.

Goede mensen leven nog steeds. 'Wat noemt gij Mij goed?' sprak Jezus tot een jongeman die tevreden was met zichzelf. De trotse jongeman ging terug naar zijn aardse bezittingen.

'Niemand is goed dan Eén'. Die Ene houdt toespraken voor slechteriken en deelt gaven uit aan wederhorigen. ♦

Leestip: Psalm 130

Amsterdam, de Jordaan

P.C. Beeke, Middelburg

Uit:

Het levenslied van Robert

Robert en zijn vriend James worden op een tocht door de bergen door mist overvallen. De schoolverhalen worden minder en ten slotte spreken beiden geen woord meer. Ze kunnen geen hand voor ogen meer zien. Er zit niets anders op dan de nacht op de kille en natte heide door te brengen. Ze willen voor elkaar niet weten hoe bang ze zijn. Waarom moet Robert steeds aan David denken en aan de ernstige woorden die hij sprak: 'het aardrijk zij om uwentwil vervloekt'?

Hij probeert Bijbelteksten in zijn gedachten te krijgen, troostrijke woorden, maar hij merkt dat hij meer teksten van Socrates en andere wijsgeren uit het hoofd kent. De jongens vallen in een onrustige slaap totdat het eerste vogellied hen wekt. De mist is opgetrokken en de zon schijnt weer! En met het optrekken van de mist en het schijnen van de zon verdwijnen Roberts bangheid en sombere gedachten. Ze herkennen het landschap weer en weten eindelijk veilig thuis te komen.

Bij de deur staan moeder en Elisa Robert bezorgd op te wachten. 'Dit was echt een avontuur', zegt hij vrolijk terwijl hij hen omhelst. 'Bent u niet blij dat ik heelhuids weer thuis ben?'

Moeder zucht. 'Zeker, Robert, maar wees toch voorzichtig! Ach, jij redt je wel, maar David...', het gaat niet goed met hem. Hij heeft kou gevat in Engeland en is gisteren ziek thuisgekomen.'

Met drie treden tegelijk rent Robert naar boven. David merkt niet dat zijn broer binnenkomt.

Robert gaat stil aan zijn bed zitten totdat hij eindelijk zijn ogen opslaat. 'Robert, ben je hier al lang?'

Davids stem klinkt mat.

'Een half uur, David. Hoe voel je je nu? Je moet beter worden hoor!'

David glimlacht en schudt zijn hoofd. 'Ik denk dat ik niet beter word. Ik ben zo moe, zo moe... wil je mijn Bijbel pakken en er uit voorlezen, Robert? Jesaja 55, het twaalfde vers', klinkt het zacht. Robert pakt meteen de Bijbel en begint te lezen. ♦

vervolgverhaal | M.H. Karels-Meeuse - uitg. Den Hertog

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Lijdelijke en dadelijke gehoor- zaamheid van Christus

*Wilt u over de lijdelijke en
dadelijke gehoorzaamheid
van Christus nog een keer
eenvoudig iets schrijven?*

Gehoorzaam

Het zijn begrippen die we niet letterlijk terugvinden in de Bijbel of in de kantenkeningen. Maar velen zullen de begrippen herkennen vanuit het vragenboekje van ds. Hellenbroek (1658-1731). De volvoering van Christus wordt (onder meer door hem) onderscheiden in twee delen, namelijk het lijden van de straf en het doen van de wet.

Dat lijden van de straf (of de lijdelijke gehoorzaamheid van de Middelaar) verbindt Hellenbroek aan Jesaja 53 vers 5: 'Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld; de straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden'. Dan gaat het dus om de gehoorzaamheid die Christus betoond heeft gedurende de ganse tijd van Zijn leven op aarde tot en met de ontzaglijke kruisdood op Golgotha. Dat lijden is tot betaling van de schuld en vergeving van de zonden voor alle uitverkorenen.

Voor de dadelijke gehoorzaamheid beroept Hellenbroek zich op Romeinen 5 vers 19: 'Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien énen mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Eén velen tot rechtvaardigen gesteld worden'. Die gehoorzaamheid aan de wet en de wil van Zijn Vader was nodig om het leven, de eeuwige zaligheid en heerlijkheid voor de Zijnen te verwerven.

Vaak wordt de lijn getrokken naar de rechtvaardiging van de goddeloze: de vrijspreking van schuld en straf en het genaderecht op het eeuwige leven.

Het is weleens zo uitgedrukt: de vrijspreking of vergeving was niet genoeg tot de volle zaligheid. Daarmee wordt het wel 'vlak' tussen God en de zondaar. De wet wordt wel van haar vloek ontdaan. Maar om in te gaan in de eeuwige heerlijkheid is het volbrengen van de wet nodig. Zowel de lijdelijke als dadelijke gehoorzaamheid van de Borg is nodig voor een schuldige, onvruchtbare zondaar.

Vruchtbaar

Nu stuurde de vraagsteller een - niet zo eenvoudig - stukje tekst van ds. H.H. Middel (1802-1882) toe, dat gaat over de toepassing van de lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid van Christus. We citeren een (lange) kernzin: 'Klaar licht ging er in mijn ziel op, dat ik wel de toepassing van Christus' lijden en sterven bezat tot vergeving mijner zonden, welke ik voor enige jaren had ontvangen, maar dat de holte of ledige plaats in mijn ziel uit het gemis van Jezus' volmaakte onderhouding der wet ontstond, en dat ik daarom zó dat volle burgerrecht op de hemel door het geloof nog niet kon omhelzen'.

Middel erkent dat 'velen van des Heeren volk de toepassing van beide genoegdoeningen des Middelaars gelijktijdig ontvangen en zich dan in en door Christus in de drie-enige God verliezen en kwijt worden'.

Tegelijk schijft hij dat 'vele anderen zaligmakend de Heere Jezus kennen in Zijn lijdelijke verdiensten, maar nog niet bevindelijk in Zijn dadelijke voldoening'.

Het gaat er dus om dat een zondaarsziel door het geloof mag leren wat de vruchten zijn van Christus' verdienstenschat in de oefeningen van het geloof.

Smijtegelt (1665-1739) schrijft daar in zijn "Keurstoffen" bij de woorden 'Ik ben de ware Wijnstok' (Joh. 15:1a) ook over: 'Nu wil de Heere (Jezus, B.L.) zeggen: zie hoe Ik allerlei aangename vruchten draag, die Ik door Mijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid verworven heb, zoals de verzoening en vrede met God, de rechtvaardigmaking, de heiligmaking, de verzegeling en al die andere vruchten van de Heilige Geest, die als een tros bij elkaar gebonden worden'.

Lezer(es), mag u het al zeggen: 'Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet'? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.